

Bonifacius de Lupis, Founder's Will of the Hospital of Florence, extract

Contributors

Bonifacius de Lupis

Publication/Creation

Early 15th century

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/w72vehd6>

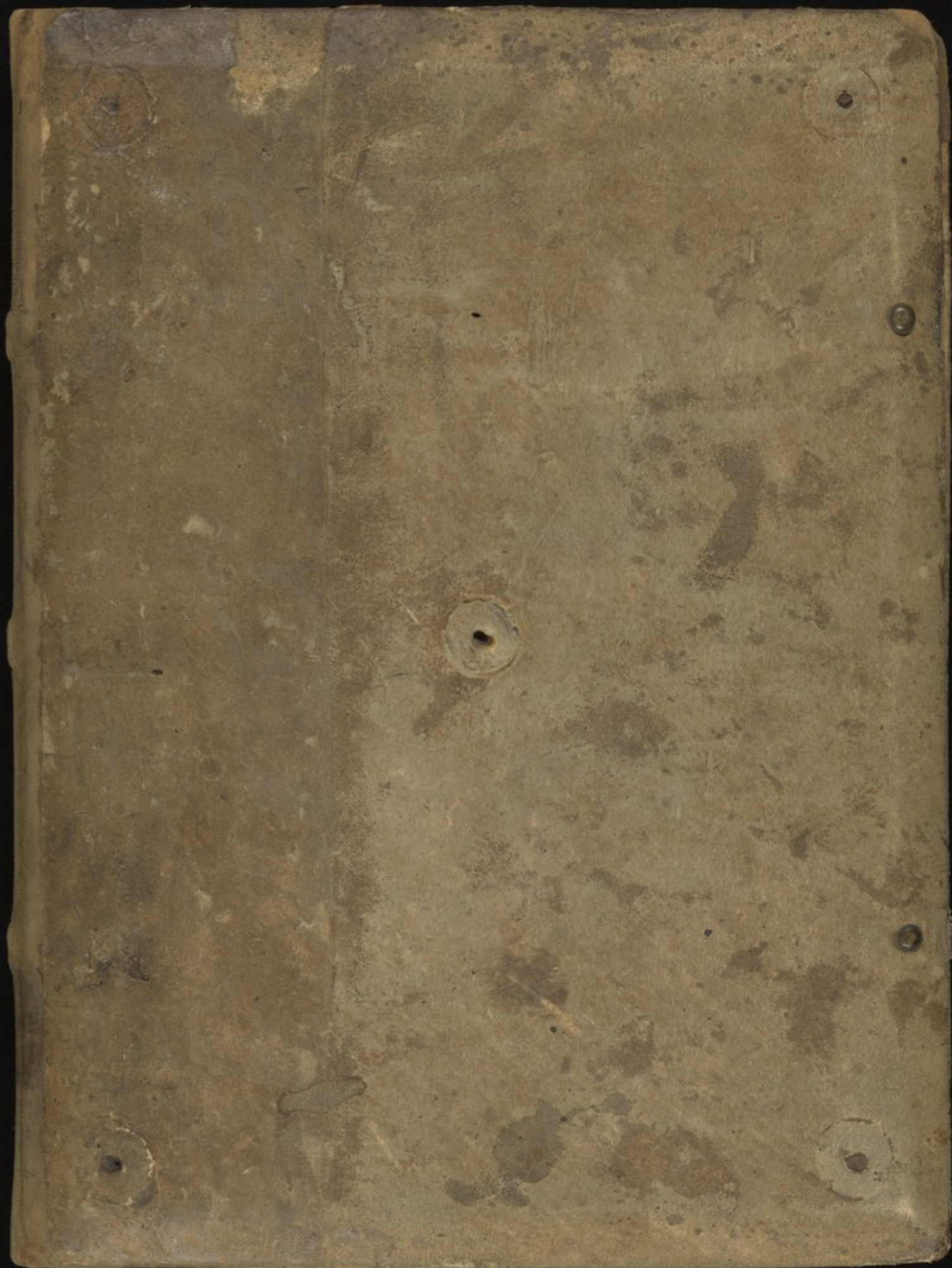
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

841

LUPIS (Bonifacius de) [-1390]

Ordinamenta et instituta per
Hospitale civis de Florentia,

[Early 15th cent.]

MS. No. 453.

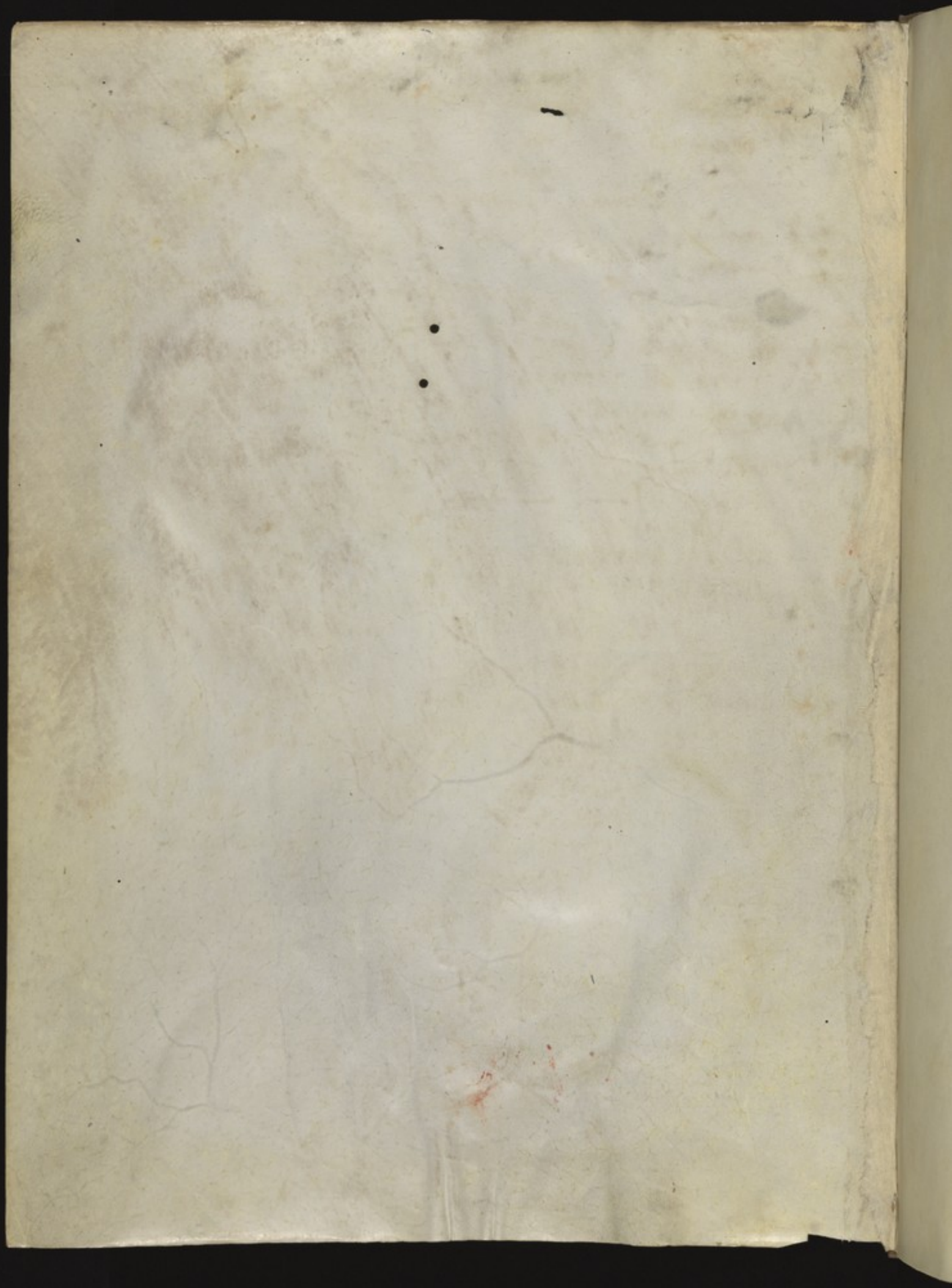

ACCESSION NUMBER

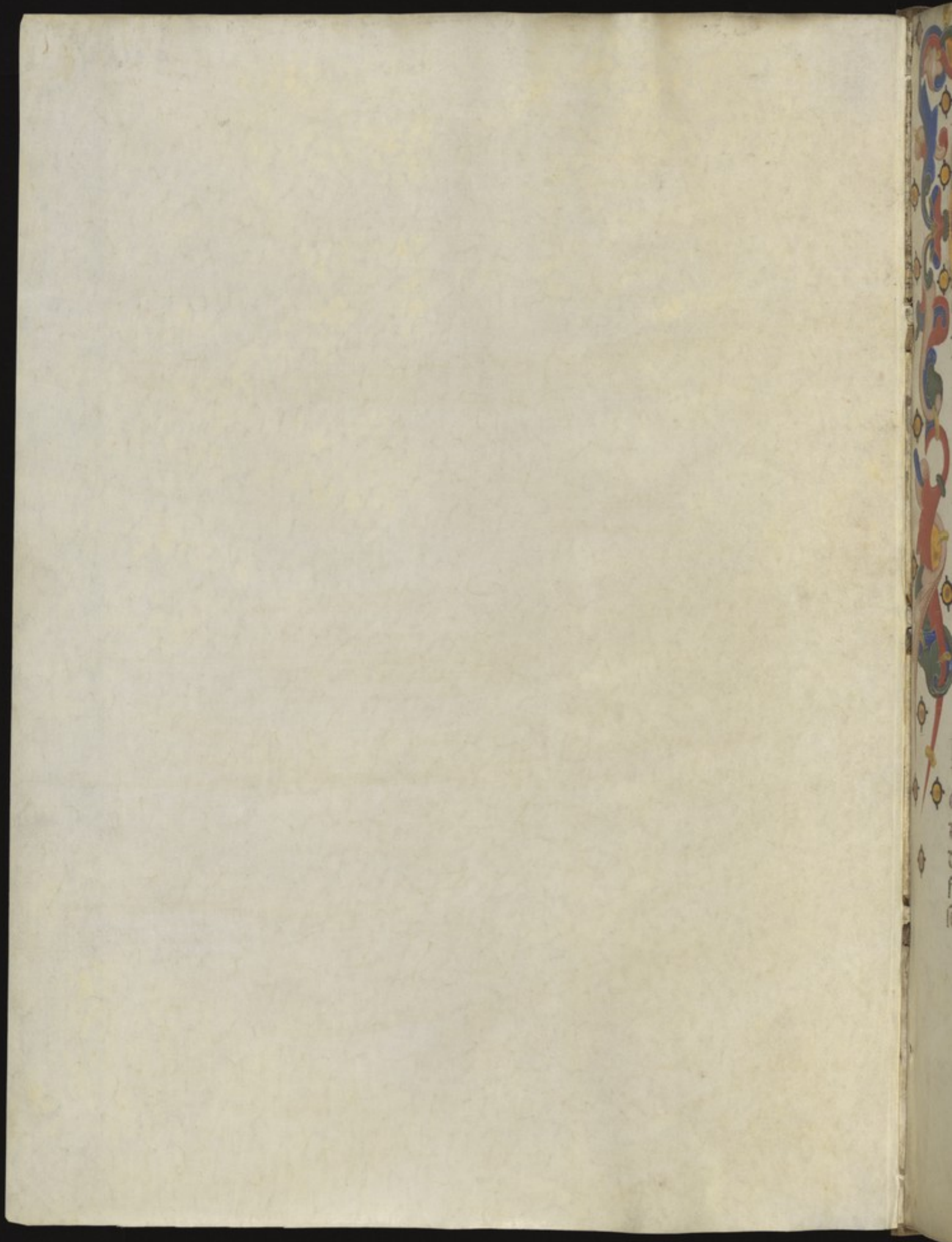
43102

PRESS MARK

43102

✓
43102

Ordinamenta et instituta egregii militis domini bonifacii
de lupis marchionis Soranie p[er] eius hospitale de florentia.

Quoniam ego Bonifacius de lupis de
Parma Soranie marchio huius
hospitalis conditor et patronus
animaduertissem presentium et
futurorum curas alienam sapientiam
fidei consilio. et quod cogitatione intrinseca
assidue queritur. id intus consulendo repe-
ri posse conuenientum quorundam eruditissimorum
hominum ad meliora discernenda excer-
penda que simul conuenire decernerent. ut ait Ci-
cero digna statuissent in quibus elaborarent
et quod ad diuturnitatem huius caritatis
domus in futuro exequendum foret deponere-
ret in aperto. ut ad precipua et tutiora inueni-
onis mee ualere protenderem cursum. Illud
que sine ordine stabile nil sine regula duratur
et sine sapientium consilio bene moderatum
comperio. Quocirca in quantum michi datur
est res per intercedente intumorum amicorum
deliberatione consultata ad perpetuitatem huius
pij operis testamento et institutionibus ordi-
narijs prouidere disposui. ut huius edificio ei-
que regulari familie perennitatem quantalibet
da sit rebus mortalibus inuigilarem. reliqua
deo omnipotenti recomendans. quem in
si moderatorem pie deprecor. ut hoc pijs mu-
seris asilum pauperibus languentibus mari-

bus ac feminis tantummodo deputatum sub no-
cabulo beati Iohannis baptiste structum ac de-
dicatum uelit in columine amplitudine mode-
sta gratia sui iugiter conseruare. Itaque uos fu-
tueros huius loci rectores gubernatores ac pro-
uisores implozo ut ad instituta et ordinata in-
frascripta obseruanda et cetera oportuna bere-
gerenda in genti cura modum suscipere decer-
natis rectum honestum et probitate comedan-
dum deo et mortalibus acceptum continuo
illud commemorantes in psalmo beatus qui
intelligit super egenum et pauperem. et hoc
ut secundo ac prospero cursu res incedant. i
quas meo instituto in quantum michi facul-
tas affuit ordinatas uestris in manibus bua-
niter relinquo. et conscientie uestre recomen-
do.

In primis institui et publico testamēto
meo legavi quod consules et homines uni-
uersitatis artiscalis male de florentia quos
uniuersales heredes meos esse uolui et ordina-
ui. ut in predicto meo testamento patent ap-
paret infra duos menses proximos futuros post
obitum meum in eo uidelicet numero quo alia
negotia dicte artis solenniter in similibus so-
lent exerceri acceptando hereditatem mei te-
statoris prouideant ordinent firment ac dec-

Et subsequenter a q̄ citius cōmode fieri poterit de omni pecunia sibi
testatori debita & debenda t̄p̄e sue mortis emere debeant dñi h̄rdes
bona imobilia ī ciuitate & comitatu florentie q̄rū bonorū fructus & redditus
conūtere debeāt ī alimētis et s̄stentationē pauperū infirmorū dñi hospitalis

nant et constituent per statutum et ordinationes
quam scribi et registari faciant in libro seu regi
stro aliorum statutorum et ordinamentorum dic
te artis q̄ consules futuri dicte artis qui pro tē
pore fuerint infra scripta omnia et singula ordi
namenta et prouisiones in uinculo iuramenti et
alijs penis et obligationibus quibus astincti sūt
observare alia statuta dicte artis teneantur inui
olabiliter observare et exequi rogans et obse
crans eosdem consules et uniuersitatem quate
nus hoc pium opus et deo gratum exercitium su
seipiant et acceptent que ordinamenta et pro
uisiones in infra scriptis capitulis continentur.

Item q̄ dicti consules et uniuersitas dicte i
artiscalis male in numero antedicto quoli
bet qui quēnio quod quinquennium currere
incipiat statim et immediate q̄ hereditas et
bona hereditaria mei testatoris deuenierint ad i
manus ipsorum consulum et uniuersitatem pre
dictam in proprietatem et possessionem hoc sta
tim et immediate post triennium expletum qua
tuor meorum consiliorum ad quorum manus
per triennium legauit omnes fructus redditus ac
proventus totius mee hereditatis integre p̄ tres
annos continuos proximos futuros a die obitus
mei peruenire de quibus in testamento meo sit
mentio faciant et celebrent unum scripturam

de bonis et graniibus ac sapientibus mercatoribus
matriculatis in dicta arte qui more aliorum offi-
cialium dicte artis partitum obtineant et seu ob-
tinere possint et de taliter servitatis obtinentibus
partitum imbuantur tantum decem in quada-
bursa singulariter de perse ex qua bursa duo ex i-
his taliter imbuantur per consules predictos ex-
trahantur sorte et fortuna. qui duo taliter extra-
hendi habeant ea facere et exercere. et ad ea faciē-
da et exercenda deputentur et deputati esse in-
telligantur nomine dicte artis et Universitatis
heredis mei testatoris. que et ad que in subscri-
ptis capitulis pro ut de eis dicetur et annotabi-
tur. Ita tamen q̄ prima bursa fiat ad minus in-
fra duos menses post triennium predictum. et
seu post conditionem dictorum quatuor. ut su-
pra dictum est.

Item q̄ prima extractio fienda desupra sen-
ptis duobus ex dicta bursa predictorum
decem ut premitatur imbuantur fiat
per consules antedictos infra quindecim di-
es proximos futuros post imbuantionē pre-
dictam modo et tempore predicto fiendam. q̄
sic extrahendi facta eisdem de huiusmodi extra-
ctione fide et noticia infra octo dies teneantur
dictum et infra scriptum officium acceptare. 7
de bene et fideliter facta et negocia ipsius hospi-

talys nomine dicte artis et ipsius uniuersitatis
heredis mee predictae facere et exercere promit
tere et iurare prout et sicut officiales dicte ar
tis eorum officia iurant et obseruare promittunt
et ad die dicte extractionis ad unum annum pro
rimo futurum habeant teneantur et debeant de
statu factis et negotijs ipsius hospitalis et eius
officialium et familie se assidue informare qd ue
iam ac fidelem et plenam informationem recipere
et habere qui duo per dictum tempus congrue
poterunt nuncupari promissores dicti hospitalis
cum quibus duobus consules antedicti omnia
et singula infra scripta faciant et exequantur. i
Ipsi qz ambo in omnibus et singulis infra scriptis
eisdem consulibus teneantur et debeant tanq
taliter informati assistere et cum eis cuncta in
fra scripta peragere et q ante finem eorum ani
et officij saltim per quindecim dies per ipsos con
sules nomine dicte uniuersitatis heredis mee
predictae similis fiat extractio de alijs duobus
qui ut premittit de supra scriptis alijs duobus p
missoribus infra octo dies post huius extractionis
teneantur promittere et iurare et per annum
similiter eorum officium duret immediate se
quendum post annum dictorum duorum pre
dictorum et sic in perpetuum simuliter obserue
tur circa extractionem dictorum promissorum

no }

predictorum.

Tem in casu quo ego bonifacius testator
uite mee tempore non exereram ipm hospi
tale et instituerim solennitatibus iuris ca
nonici ita q' dici possit et sit locus ecclesiasticus
et non profanus ut est ad presens uolui et
ordinavi q' penitus ipm hospitale sit ecclesiasti
cum cuius altare cimiterium sint i
supposita ecclesiastice iurisdictioni. constituen
do censum ecclesie parochiali in cuius parochia
ipm hospitale est erectum et auctoritate et lice
ciam loci ordinarij requirendo petendo et obti
nendo. in hoc onerans conscientias eorum consu
lum et hominum dicte uniuersitatis ut infra se
pta ecclesiastica et pietatis opera omnino ibide
exerceantur perpetuo in domino caritate since
ra.

Tem uolo mando dispono et ordino. q' ad
ipius hospitalis et eius familie uniuersale
regimen et gubernationem per dictos consu
les simul cum duobus prouisoribus predictis
et ipsi prouisores una cum eisdem consilibus
nomine ipsius uniuersitatis dicte artiscalis male
heredis mee predictae infra tempus duorum me
sium proxime futurorum post apertionem et p
fectionem ipsius hospitalis et seu post q' in actu
hospitalitatis fuerit reductum ordinetur po

9
natur et deputetur Unus bonus rector qui sit i
homo mature etatis uirtutis amicus et nullate
nus coniugatus et a secularibus curis totaliter
solutus ac circa gubernationē et uniuersale regi
men ipsius hospitalis et obsequia pauperum in
firmorum aptus et expertus prouidus et discre
tus sub cuius rectoris obedientia et regimine sit
uniuersa familia marium et feminarum dicti
hospitalis modo et ordine infra scriptis in ipso
hospitali recipientorum que familia pro posse
inueniatur per ipsos consules et promissores unde
licet tot mares ad seruendum pauperibus ma
sculis infirmis et tot mulieres ad seruendum pa
upereulis mulieribus infirmis ad ipsum hospitale
confluentibus quorum numerus dictorum ma
rium et feminarum discrete uen simuliter suffice
possit habito respectu ad numerum infirmorum
pauperum et ad facultates reddituum heredita
tis mee et ad alia exercitia pro gubernatione seu
gubernationis ministerio ipsius hospitalis et pa
uperum in eo degentium infirmorum quos rec
torem et familiam marium et feminarum prima
uice tantum infra scripto modo uolui recepisse per di
ctos consules et promissores. Videlicet qd qd primū
idem talis rector acceptauerit dictum officium
et rectoriam saltem infra quindecim dies se dilige
ter instruat et informet de ordinationibus om

nibus et singulis suprascriptis et infrascriptis et se li
berum et absolutum reddat ab omnibus et singu
lis debitis et obligationibus siqua haberet. et si cui
obligationi astrictus foret. q' si talit' se nō eximēt
et absolutum redderet nullatenus admitatur ad
suprascripta ul' infrascripta. et deinde se et sua bona de
dicet et offerat dicto hospitali per publicum instru
mentum inde consiciendum et deinde facta suor
peccatorum confessione diligēt' et absolutione
recepta deuote recipiat beuicarie sacra mentur
per manus unius ex sacerdotibus ad ipm hospita
le deputandis ut infra dicetur. Postea uō indu
at ipse sacerdos eundē rectorē talem habitū. Vide
licet unam clamidē coloris breui seu beretini obser
ri coloris et infimi ualoris seu parui precei cuius
forma sit simplex sine crispaturis. que clavis cope
riat totum corpus deferentis a collo uidelicet usq'
ad talos. et ex parte ante tota aperta et in eius su
mo honeste firmetur duobus ul' tribus maspilis
eiusdem panni. in cuius clauis latere sinistro
sit unus agnus dei albus cum diademate crocei
coloris cum cruce intus et in ea aptitudine et for
ma quibus communiter pingit' quod signum attri
butum est beato iohanni baptiste cum dixerit i
cece agnus dei. ad hoc ut non solum nomine sed
et signo noscatur rector hospitalis infirmorum
pauperum beati iohannis baptiste de uia sancti i

5

galli de florentia. et eiusdem claudis coloris sit
tunica dictel longitudinis undiq; clausa reli
giosorum more quam similiter dictus sacerdos
induat ipm rectorem. et unum caputem ad in
star capiteorum honestorum clericorum secula
rium eiusdem coloris cum beebeto conuenienter
amplo. quo habito sic induto continuo item rec
tor in manu talis sacerdotis pro dicto hospitali
dicta uniuersitate herede predicta recipientis
affirmando se plene informatum de ordinatioi
bus dicti hospitalis et omni tempore sue proba
tionis renunciando faciat sponte professionem
suam. et promittat deo omnipotenti et dicto ps
bitero pro dicto hospitali recipienti perpetuo in
dicto hospitali uiuere et famulari in obsequio pa
uperum infirmorum ad ipm hospitale confluenti
um. et ipm hospitale et familiam eius bona et in
ra sua presentia et futura regere et gubernare se
cundum ordinationes ipsius hospitalis per me bo
nifacium factas et faciendas per dictam uniuersita
tem. Qui ordo et que forma suscipiendorum rec
torum in perpetuum in creatione talis rectoris p
ipos consules et promissores inuolabiliter obseruet.
Qui rector taliter deputandus infra quindecim
dies tunc proximos futuros in presentia dictorum
promissorum et consulum si adesse uoluerint sin
aut eius uel eorum quem ul' quos ad id ipsi consi

i presentia d. p. ou. d. b. ou.
an. p. ou. a. n. o. d. b. p. ou.
le. i. n. u. e. n. t. u. r. i. o.

les deputauerint teneat et debeat facere et con-
ficere inuentarium ad instar tutorum de omni-
bus et singulis bonis mobilibus et immobilibus
rebus annensibus et masariis dicti hospitalis
per publicum instrumentum inde conficiendum.
et sic inde ad unum annum et postea successiue
singulis annis impetuum per rectorem dicti
hospitalis fiat inuentarium simile quod inue-
ntarii instrumentum duplicet. ita q. unum pe-
nes dictos consules aliud penes rectorem de-
more semper existat.

del modo del n. ou. e.
le. f. e. m. i. n. e.

Tem uolo et ordino q. simili forma modo
ordine et habitu quo recipiendus e. rector
ut premittit ad professionem in dicto ho-
spitali recipiantur mares et femine ueni-
entes ad ipm hospitale pro se ibidem uoue-
dis et dedicandis ad obsequium pauperu
hospitalis predicti. saluo q. loco capitei p. ma-
nibus deputati mulieres earum capita bindis
lineis honestis et nullatenus preciosis seu deli-
catis supsticiose coperiant sine ulla uanitate.
et corrigia nigra latitudine modesta utatur
tam mares q. femine. sintq. omnes et singuli
impetuum recipiendi tam mares q. femine
ut de rectore dicitur a secularibus soluti et so-
lute et nullatenus coniugati et coniugate
ab omnibus debitis et obligationibus liberi.

vestimentis

absoluti similem dedicationem et oblationem
ac professionem faciant in manibus dicti recto-
ris et ei obedientiam et reuerentiam promittat
perpetuo facere et prestare ac eidem pariter pro-
fidenti de tur intelligi q' si ter enormiter seu perpe-
ram peccauerit et ter correptus emendari noluerit
et pertinax steterit in obediens demisso habitu te-
neatur discedere hoc expresso et declarato q' qm
primu ipm hospitale in competent numero fami-
lia marium et seminarium fuerit sultum modo pre-
missio ab inde manta quilibet recipiendus ad p-
fessionem in dicto hospitali tam masculus q' fe-
mina approbet p consules et promissores prefatos
nomine dicte uniuersitatis heredis mee predic-
te et de eius approbatione facta solenni nota et
scriptura in scripturis et libris dictorum consu-
lum tunc demum recipiat ad dedicatione obla-
tionem professionem et habitum supradictum
per rectorem hospitalis predicti et non ultra uel
alio modo seruatis solennitatibus circa instructio-
nem ordinamentorum dicti hospitalis infra dic-
tos quindecim dies et confessionem et leuaresti
e sacramentum.

Tem uolo et ordino ego testator q' predictos
consules Artiscalis male annuatim per publi-
cum instrumentum fiat unus fudicus ex fa-
milia regularium dicti hospitalis et ad solici-

6
cunctis debbono sapientia

et soli proprii debbono
admettere a professione

quilibet recipiendus ad pro-
fessionem in dicto hospitali appro-
batus p consules et promissores
fuerit

6

et testator ordinat uno
de sapientia plurimorum
ad sollicitudinem

Sindicus

tandum gubernandum locandum et uisitandum;
possessions colendas dicti hospitalis et ad usus fin
ctus et redditus providendum et ad his similia p
dictis possessionibus oportuna et fienda. qui talis
sindicus nisi de familia dicti hospitalis et non ali
unde ellegi uolui et ordinavi annuatim renoua
to instrumento ipsius sindicatus p ipos consules
ad maiorem cautelam intentionis mee.

Stu. m. p. h. d. p. p. p. p. p.
altu. e. h. d. h. a. p. m. u. g. l. a.

Tem uolo et ordino q marbitrio dictorum
consulum et uniuersitatis artis predicte sit
utrum aliquis eius ul' aduena qui non sit de
familia ul' de languentibus infirmis dicti ho
spitalis possit ul' debeat sepeliri in cimiterio di
cti hospitalis. si aliquis uir bonus et rationens p
deuotione sua et affectione loci de gratia speciali
hoc postularet quod accedere posset.

de h. m. o. d. i. g. u. n. a. z. e.
i. v. e. n. e. r. a. b.
e. l. i. m. e. r. a. b. i. l. i. s. n. o.
m. a. g. i. s. c. i. u. n. e.

Tem uolo manto dispono et ordino q uni
uersa familia dicti hospitalis uidelicet pro
fessorum et professorum ultra ieiunia ab ecclesia
indicta ieiunent amore ihu xpi singulis diebus
serte ferie singulis uero diebus quarte ferie ab e
si carnum setantum abstineant. et hoc ad remis
sionem suorum peccatorum et bonum honestati
ut eorum uita aliqua in parte uideat regulata bis
dumtaxat exceptis cum quibus sancta mat eccle
sia est solita dispensare uidelicet infirmis et uali
diorum et in senium deductis et q non alibi q

i refectorio eis sit licitum in prandis et cenis come-
dere et hoc caritative et sine murmure de appoitis
contenti. similiter et ipse rector ibidem cum ipis de
familia teneat comedere ut sit alius exemplar nisi
aliqua necessitas oportuna ordinem impediret p-
sentem et nisi forte ex causa infirmitatis aut alia
urgenti causa foret cum aliquo ul' aliquibus de fa-
milia dispensandum. quod in discretionem remane-
at rectoris predicti. et q' rector et universi professi
et professe dicti hospitalis saltem ter in anno iude
licet in pascha resurrectionis et natiuitatis domini
et natiuitatis beati iohannis baptiste sacramentur
penitentie et benedictione deuote suscipiant pro eorum
ac mei bonifacii animarum salute ut cum cetera i die
cto hospitali in domini obsequio peragenda in xpi
caritate succedant.

magis vel refectorio

quand si communichino

Tem uolo mando dispono et ordino q' pro
spirituali refectione uniuerse familie et infir-
morum pauperum tam marium q' feminaru
dicti hospitalis predicti consules et promissores
ac rectorem dicti hospitalis nomine dicte uniu-
ersitatis beatus mee predictae infra tempus pro re-
putatione rectoris statutum ut supra dicitur seu
statim postq' primum fieri commodum poterit depu-
tentur et habeantur ad salarium et seu pro salario
competenti pro eorum necessitatibus duo capella
ni prebiteri seculares si comode haberi poterint

de capellano / de p[re]b[ite]ris
p[re]b[ite]ris p[re]b[ite]ris

sin aut religiosi et etatis mature et uita et mori-
bus commendati et nullatenus apostate nel
aliqua graui infamia notati nullumq; officiu;
ul' beneficium habentes qui singulis diebus in
isto impedimento cessante missam celebrent in
capellis marium et seminarum dicti hospitalis
et assidue in celebratione missæ singularem ora-
tionem faciant anima mei bonifacii confessiões
audiant tam familie uniuerse dicti hospitalis
q̃ pauperum infirmorum dicti hospitalis utriusq;
q; sexus et eis in casibus et temporibus statutis
et oportunis alia ecclesiastica sacramenta mini-
strent et simul diuina officia celebrent bonis cō-
gruis et canonicis die notuq; et continuam re-
sidentiam in dicto hospitali faciant. et hoc ullo
modo negligi nolui uerum si casu aliquo fortun-
to ut puta mortis infirmitatis nel inenitabilis
et urgentis casus ipsi capellani ul' alter eorum i
hoc non possent quandoq; exequi tunc rector di-
cti hospitalis prouideat loco eorum nel alterius
eorundem capellanozum palium ul' alios dūi-
te tale impedimēto ul' casu simili modo facere de-
serui. et ipsis capellanis obeuntibus recedentib;
ul' amotis quoquo modo a capellaniatu predicto
tunc et eo casu alij ul' alius deputent et deputer
modo premissio infra mensem tunc proximum
futurum a die talis impedimēti inchoandum.

infra duo mēse si de-
puti. T. longo diebi
decesserint

11 **T**em uolo mando dispono et ordino q' rec-
tor dicti hospitalis ordinare disponere et p-
uideri possit teneat et debeat dictam familiā
professorum et professorum et aliorum dicti
hospitalis ad omnia et singula et in omnibus
et singulis officiis regimini et gubernationi i
dicti hospitalis necessariis exceptis suprascriptis
et infra scriptis de quibus specialis forma tradit.
videlicet mares ad infirmorum pauperum et fe-
minas ad infirmarum pauperum obsequia et ser-
uicia gubernationes et confortationes oportu-
nas et necessaria et hospitalitatis obsequia pau-
perum infirmorum erigunt et requirunt ita q'
dominus noster ihesus christus in personas pauperum in fir-
morum ad ipsum hospitale confluentium in pietat-
is operibus caritative obediat ad celaria cela-
rium ad caneuam caneuarium ad coquinam i
coquinarium ad singulos et singulas et ad alia
omnia et singula ut premitte oportuna semel
et plures iuxta prudentiam et discretionē ipsi
rectoris pro ut uoluerit et sibi placuerit.

p'uo d'azze il priore
gl'usio d' la capra

12 **T**em uolo dispono et ordino ac mando q'
nullus de dictis capellanis atq; professis i
et alijs quibuscumq; masculis ad partem ha-
bitationis mulierum infirmarum pauperū
et mulierum eas gubernantium nulla q; mu-
lier de professis ul' alijs ad partem habitatiois

Alano maschio dilato delle
dono a nuna p'messa de
lato d'gluomini vada
ganza m

marum pauperum infirmorum et eos gubernari
tium sine licentia superioris ul' iusta ul' necessa-
ria causa sine socio ul' socio quoquo modo irrepre-
sumant audeant ul' attentent nisi dicti capella-
ni pro administratione sacramentorum et mis-
sa celebranda ne predicet et alij officiales pro eis-
dem mulieribus ministrandis necessaria iuxta
ordinatione eodem cum eis iungendum p rectori
et non aliter et alio modo quibus expedi-
tis illico et sine mora aliqua reuertant sub pena
iuxta moderatione ipsius rectoris imponenda
grauans et onerans conscientia eiusde rectoris
ut in hoc magis existat.

Tem uolo dispono mando et ordino qd qd
primum rector professi et professse et alia oportu-
na familia in dicto eius hospitali ut premit-
tatur fueris ordinata et instructa ipse rector et
familia promptos et promptas se exhibeant to-
tis affectibus ad recipiendum in dicto hospita-
li omnes et singulos pauperes infirmos xpi ne-
cque sexus ad ipm hospitale confluentes. et cum
aliqui susceperint infirmum a pauperem illico r-
unus ex capellanis predictis audiat eiusde pau-
peris peccamina confessione et sibi pauperi im-
posita penitentia salutari sacrum xpi corpus deuot-
e ciudat et deinde a seruitoribus ad roteputati-
fms pedibus lotis et omis panni et indumenta

del modo del rito
ut ex gl' in p'm

- ipius -

ipsius pauperis exuantur et si sine uole alligato
 reponantur eo in loco qui fuerit per rectorem de-
 putatus sibi pauperi cum liberatus et sanus e-
 uaxerit restituentur suumque nomen exponom
 i sui aduentus tempus et nomen patrie scribant
 in quodam libro de caris pecunia ad hoc tanta
 modo deputando et perpetuo constituendo et man-
 tenendo p[er] rectorem predictum uel eum que ipse rec-
 tor ad id duxerit deputandum et talis ordo ob-
 uetur inuolabiliter in quolibet paupere recipien-
 do ad obsequia hospitalitatis hospitalis predicti
 sed quia inuicem labor est nisi in caritate func-
 tur inuicem humiliter deprecatus fui. Ego bonifi-
 cius conditor dicti hospitalis pred[ic]tos huiusmodi
 rectore[m] professores et professoras ynnisamque simili-
 am dicti hospitalis quatenus pro salute animarum
 suarum et consolatione mei bonificij fundato-
 ris eiusdem hospitalis pro quiete animarum
 et passionum lenitate pauperum infirmorum pro
 que honestate et pacifico uite statu ipsius hospita-
 lis debeant inuicem concordare ynnimam et cari-
 tatiue uiuere communicare et conuersari et alter
 alterius onera mores et conditiones ac labores
 supportare die nocteque sollicitudine indefessa pau-
 peribus languentibus infirmis masculis et feminis
 subuenire obsequi illosque sepe interrogare si quid ue-
 lint si quo egent uel appetunt et hoc p[er] dominum no-

Secuspi inuicem d[ic]ti
 primi

716.

lubidiora de la famiglia
al priore

14

debbi il priore rapo-
tato al priore chi puo dispo-
nere in queste cose

strum ihesum xpm cuius infinita misericordia est no-
bis unicum salutis eterne argumentum qui lan-
guens languores nostros et nos languidos liberavit.
Tem uolo mando dispono et ordino q' om's
singuli professi et profess'e et uniuersa familia
dicti hospitalis summa cum caritate et deuoti-
one sint obediētes preceptis monitis et man-
datis rectoris qui pro tempore fuerit dicti hospi-
talis seu eius ul' eorum et seu earum quem uel i-
quos seu quam ul' quas eiusdem professis tam mari-
bus q' feminabus idem rector preponet. et eiusdē
rectoris ul' alter predictorum mandata et prece-
pta deuote et humiliter exequant' et eorum ul' ali-
cuius eorum professorum et professorum in obedi-
entias et excessus idem rector punire teneatur q' de-
beat his penis disciplinis et correctionibus quibz
sibi uidebitur. Et q' si aliquis uel aliqua forte qd
absit se incorrigibilem redderet ita q' sine se mō-
lo aliorum ul' aliarum supportari nequirit tunc et
eo casu debeat idem rector talem incorrigibilem q'
eius excessum factum exponere et referre consili-
bus et promissoribus antedictis et quicquid ipsi
consules et promissores eidem rectori duxerint co-
sulendum id idem rector faciat et exequatur usq'
et etiam ad repulsam et abdicationem talis i' cor-
rigibilis ab hospitali predicto.

15 **T**em uolo mando dispono et ordino q' nul-
lus ex professis ex familia dicti hospitalis i-
marium ul' feminarum quoquo modo uel i-
quouis quesito colore confines domorum et
habitatione dicti hospitalis exeant sine licen-
tia dicti rectoris et tunc cum habitu predie-
cto mulieres nō cum habitu eodem et nullate-
nus sole sed honeste sociate.

come vadino furei

16 **T**em q' extra dictum hospitale alicui extra
neo qui non sit de familia dicti hospitalis
facta ul' negocia seu defectus ul' scandela di-
cte familie nullus uel nulla ex dicta famili-
a reuellare audeat ul' presumat sub graui pe-
na et disciplina per ipm rectorem imponenda
et inferenda super quibus idem rector dilige-
ntiam adhibeat singularem.

a professori nō si cuncti
ipsum de hospitale

17 **T**em q' una capsula apta et idonea ad recipi-
endum et retinendum elemosinas minutas
in introitu domus infirmorum paupum et
una alia similis capsula in introitu domus iſir-
marum pauperum dicti hospitalis ponatur et p-
figatur in quibus transeuntes nolentes dare
eorum elemosinas dicto hospitali comode eorum
elemosinas intromittere possint quarum qlibet
duas habeat seraturas et duas claues dissimiles
quarum clauum cuiuslibet capse unam habe-
at et teneat rector et aliam camerarius de quo

capsula elemosinaria
Actum

infra firmentio.

18 **E**tem nolo mando dispono et ordino. q*uo*d i*ste* i*sti* unanimium proximam secuturum postq*ue* dictum hospitale venenerit libere et totalit*er* in manibus predictorum consulum et duorum promissorum scribant*ur* per aliquem bonum scriptorem iuxta presentia rectoris hospitalis predicti inveniendum tres libri in cartis ep*iscop*alis seu pe*cu*niaris in quorum quolibet eodem modo tenore et ordine ordinamenta et instituta supradicta et infra scripta describant*ur* de bona litera. quorum unus apud consules predictos. Alter apud rectorem dicti hospitalis et reliquius in quodam loco patenti dicti hospitalis perpetuo statuatur. quilibet in dicto patenti loco ponendus ibidem firmetur cum quadam catena qui vulgari idiomate sit inscripta ita q*uo*d publice ab omnibus ad dictum hospitale accedentibus pro eorum libito voluntatis legi possit.

19 **E**tem expresse inhibui uetam et interdixi totaliter in dicto hospitali ul*l*i aliqua eius parte pariete seu loco vel solo et seu in aliquo podere domo vel possessione dicti hospitalis poni applicari pingui*us* sculpi ul*l*i scindi alicuius cuius florentinus ul*l*i forensis ul*l*i cuiuslibet alterius persone ul*l*i domus seu communis collegii ul*l*i universitatis arma vel signum et hoc intelligatur solimodo

fiat tunc lib*er* de ordin*is* p*ro*p*ri*o

n*on* possunt p*ro*ngi aliquid
n*on*

in bonis mobilibus et immobilibus per me relic-
tis et legatis dicto hospitali et de eorum redditu-
bus acquisitis per ipsos heredes meos si qua acqui-
rere contingerit nec in partibus dicti hospita-
lis ullo modo pingi ul' sculpi non intendens hac
meam inhibitionem extendere ad bona seu lecta
que in futurum largitione fidelium quocquomodo
ad ipsum hospitale puenire contingerit quo casu
in talibus bonis et lectis pingant' ul' sculpantur
ut uoti erit huiusmodi largientium relinquenti-
um et seu donantium quocquomodo.

Tem uolo et manto q' quolibet anno per die-
tos consules promissores et rectorem deputet'
creetur et constituat' unus camerarius q' siue
de professis dicti hospitalis siue aliunde fuerit
sit homo probate uirtutis et experientie ad infra-
scripta et similia et hoc fiat statim creato et depu-
tato rectore predicto q' citius fieri poterit qui ca-
merarius habeat continuo residere in dicto ho-
spitali et ad eius manus peruenire debeant et per-
ueniant omnes et singuli fructus redditus et p-
uentus bonorum et possessionum hereditatis mei
bonifacii presentium et futurorum ac uniuersa
legata et relicta et elemosinas fiendas hospitali
predicto quorum omnium et singulorum ratio-
nem et computum teneat in uno et seu pluribus
libris ad id ordinandis et teneat et debeat talis

Et Camerarius
propositi representet

11

camerarius uniuersos redditus et pecuniam intro-
 itum quorūcūq; hereditatis legatorum relictorū
 et elemosinarum expendere in necessitatibus di-
 cto hospitali incumbētib; pro gubernatiōe ma-
 nutenciōe et regimine pauperum infirmorum
 in ipso hospitali existentium et familie eius et hospi-
 talis et alijs quomodolibet emergentibus p ut
 et sicut et quēadmodum ipi camerario fuerit p
 rectorem inunctum et mandatum et de huius-
 modi expensis similiter in uno seu pluribus libris
 bonum computum et rationē tenere ita q de
 datis et receptis bonam claram fidelem et inte-
 gram possit sine difficultate cuiuslibet reddere ra-
 tionem cuius camerarii officium duret per an-
 num et nō ultra ante eius termini finem saltem
 per quidecim dies simili modo alius deputetur
 et sic imperpetuum in creatione talis camerarii
 procedatur nisi per ipsos consules et promissores
 ac rectorem predictum talis camerarius refir-
 maretur ob suorum exigentiam meritorum qd
 in eorum libertate consistat et q quolibet anno
 infra mensem unum proximū futurum post of-
 ficiū sui camerariatus quicumq; rector et ca-
 merarius qui pro tempore fuerit teneantur et
 debeant de gestis et administratis in dicto hospi-
 tali et bonis et rebus bonam claram et integram
 ac fidelem reddere rationē ipis consulibus et

Camerarius pot. refirmari
 p Consules et promissores et
 rectorem hospitalis.

quolibet anno rector et ca-
 merarius teneantur et debeant
 de administratis reddere
 rationem.

promissoribus uel eis quos ipsi consules et promissores dixerint ordinandos pro dicta arte calis male et eius uniuersitate herede mea predicta recipientes.

Tem uolo mando dispono et ordino q. dicti consules et uniuersitas dicte artiscalis male imperpetuum uendere alienare distrahere ul' quolibet alio titulo malum transferre bona immobilia per me empti et que i futurum ementur per me testatore ul' alium mi nomine ul' per predictos quatuor meos executores et comissarios ul' predictos consules simul cum dictis promissoribus uel per ipsam uniuersitatem ul' alius eius nomine de bonis dicte hereditatis ul' defructibus quos predicti quatuor executores et comissarii reciperet in infra septimum triennium in ciuitate comitatus seu districtu florentie in quibus cunq. consistat et quocunq. nomine censeant uel aliquod eorum no possint s. ipsa bona imperpetuum consuare et manutenere ualeant et debeant et ex eorum fructibus et redditibus ac prouentibus dictum hospitale manutenere gubernare et regere et in eo de die in diem hospitalitatis opacrescere et augere. ac etiam de uniuersis et singulis redditibus prouentibus et obuenientibus i bonorum iurum et pertinentiarum ipsius hereditatis.

no possint vendere

3
v

22

Tem uolo manto dispono et ordino. q' sicis'
 acciderit q' bona immobilia relinquatur die
 to hospitali in futurum amore dei ul' alia qua
 cumq' de causa eadem bona immobilia non ue
 dantur neq' alienent' quoquomodo ul' abdicet'
 a dicto hospitali sed ppetuo resucentur et manute
 neant' pro dicto hospitali quousq' eorum fruct'
 et redditus ac prouentus ascendant secundu co
 mune estimatione annuatim ad sumam mille i
 florenorum auri. Verum si tot bona relinqui con
 tingat dicto hospitali successiuus temporibus q'
 eorum redditus et prouentus transcederet dicta
 sumam mille florenorum auri ad dictam estimati
 onem annuatim tunc et eo casu continuo uenda
 tur talia bona ita q' eorum redditu extimatio ut
 predict' no transcedat dictam sumam mille flo
 renorum auri. q' que bona uendenda et alienanda
 teneant' dicti consules et promissores p se ipsos ul' eo
 rum certuz et legitimuz syndicu et procuratore i
 fia duos annos proximos futuros postq' in do mi
 num et pacificam possessione dicti hospitalis
 deuenierint et precia eorunde couertere in opor
 tunitatibus pauperum languetium et familie
 in ipso hospitali degentium ul' in reparationem q' ma
 nutentionem edificij dicti hospitalis et hoc quia
 rerum affluentia et abundantia magis nocere q'
 prodesse posset mee intentioni cum rerum moda

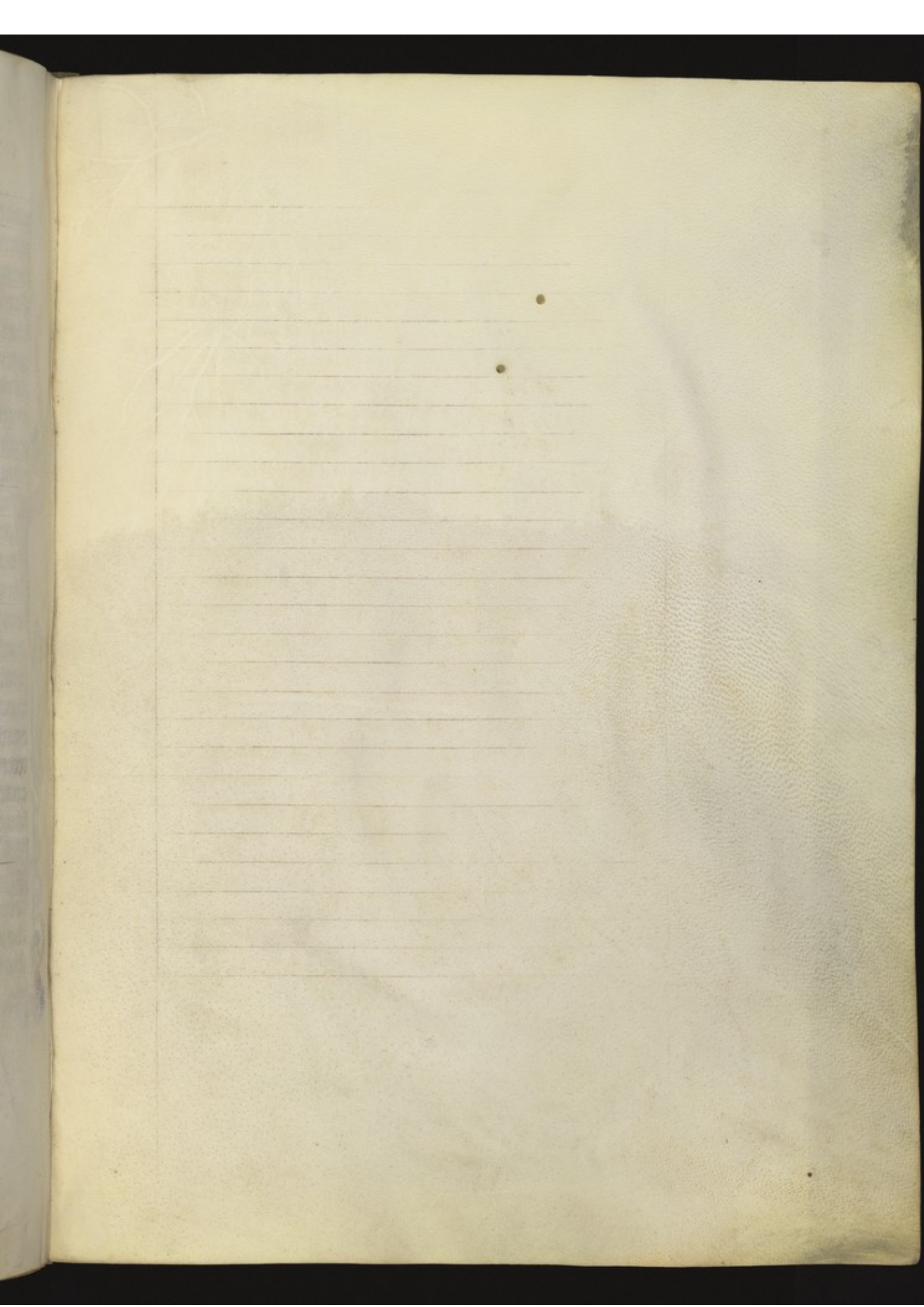
uendere q' ali
enare

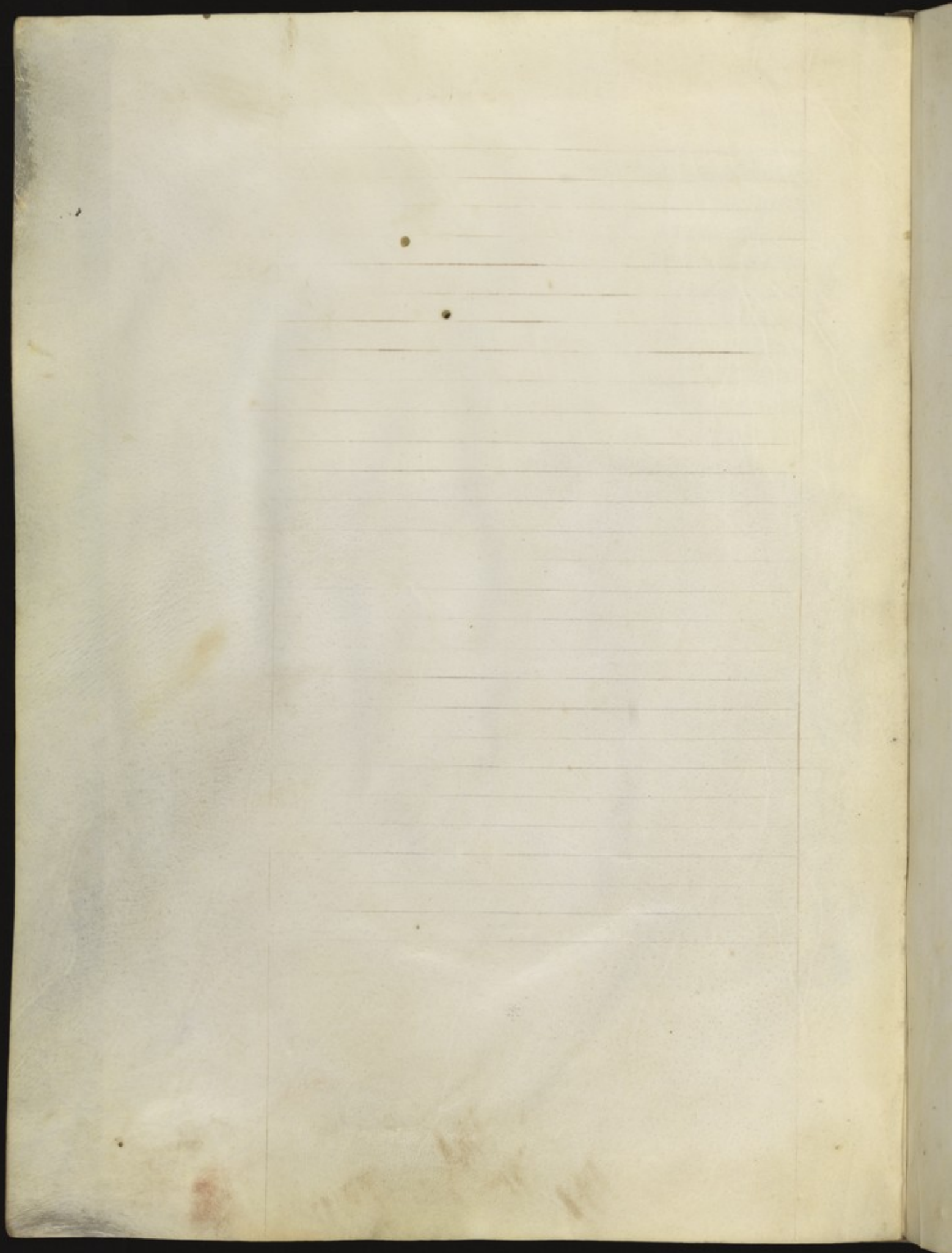
predicor bonoz ref
nator et reuincitor

narum magnitudo magis ad ruinam q̄ ad stabi-
litatem protendat. Nam ex superfluis multa mala
et uana persepe nascuntur quibus ad terrena magi
q̄ ad superna declinant homines inanimiter impul-
si hoc saluo et resaluato q̄ si pro rerum uarietate
aliter fuerit promissum et ordinatum per ipsos here-
des meos circa uendere ul' non uendere bona su-
peruenientia ultra redditus mille florenorum
predictum illud obseruetur et presens conditio
pro nichilo habeatur.

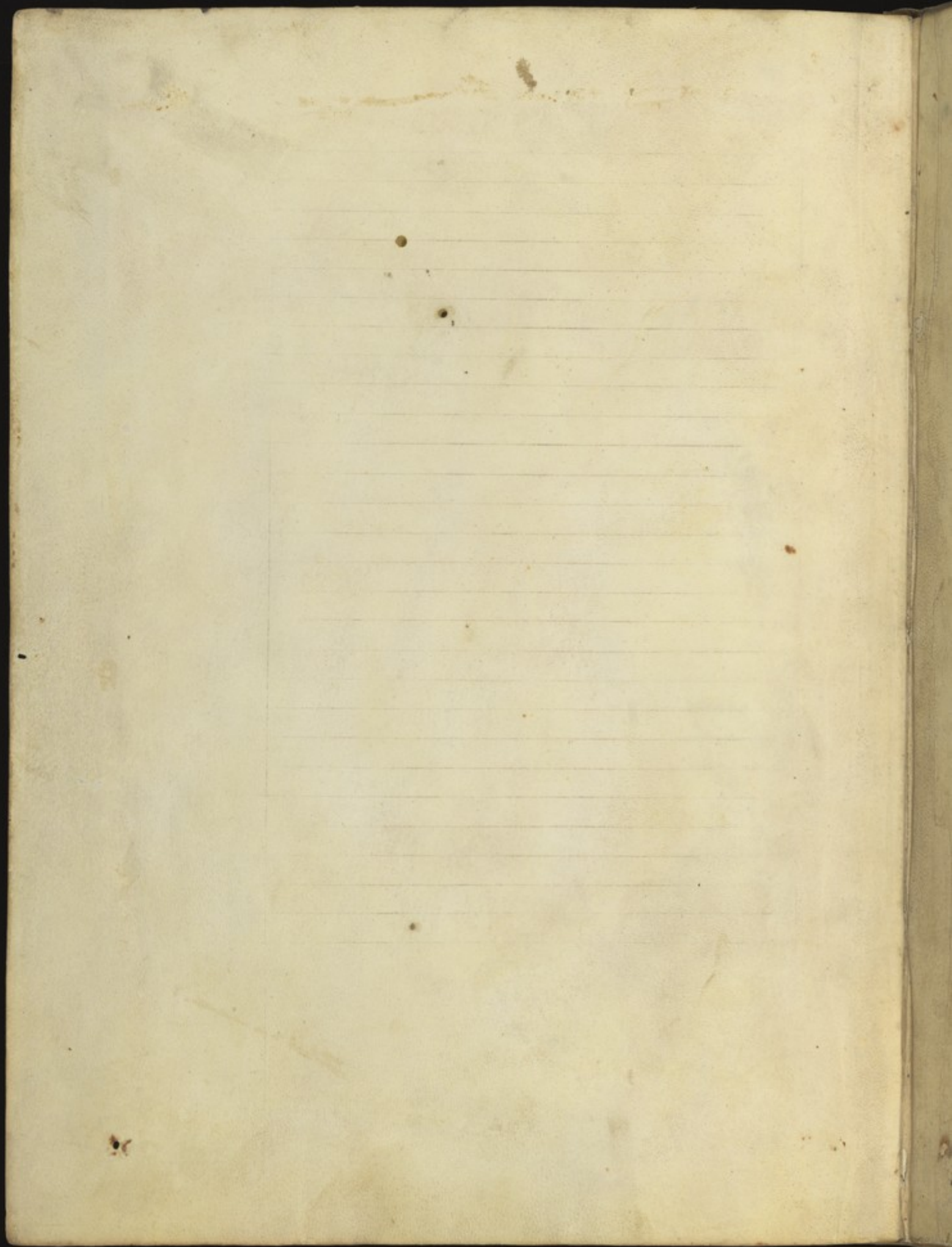
Tem uolo mando et dispono q̄ in sigillo su-
perioris dicti hospitalis sit unus agnus dei cū
diademate cum cruce et in dextera ungula agni
sit more solito una crux cum stipite et in omni-
bus sit hoc generale signum dicti hospitalis i
quod signum si pingatur pingatur album in ca-
po rubeo ad differentiam illius artis l. me de flo-
rentia cum diademate et cruce crocei coloris et
omnia mobilia et immobilia dicti hospitalis sit
decernenda et signanda hoc signo uel pictura ul'
caractere idest ferro ignito in quo hoc signum i
sit incisum.

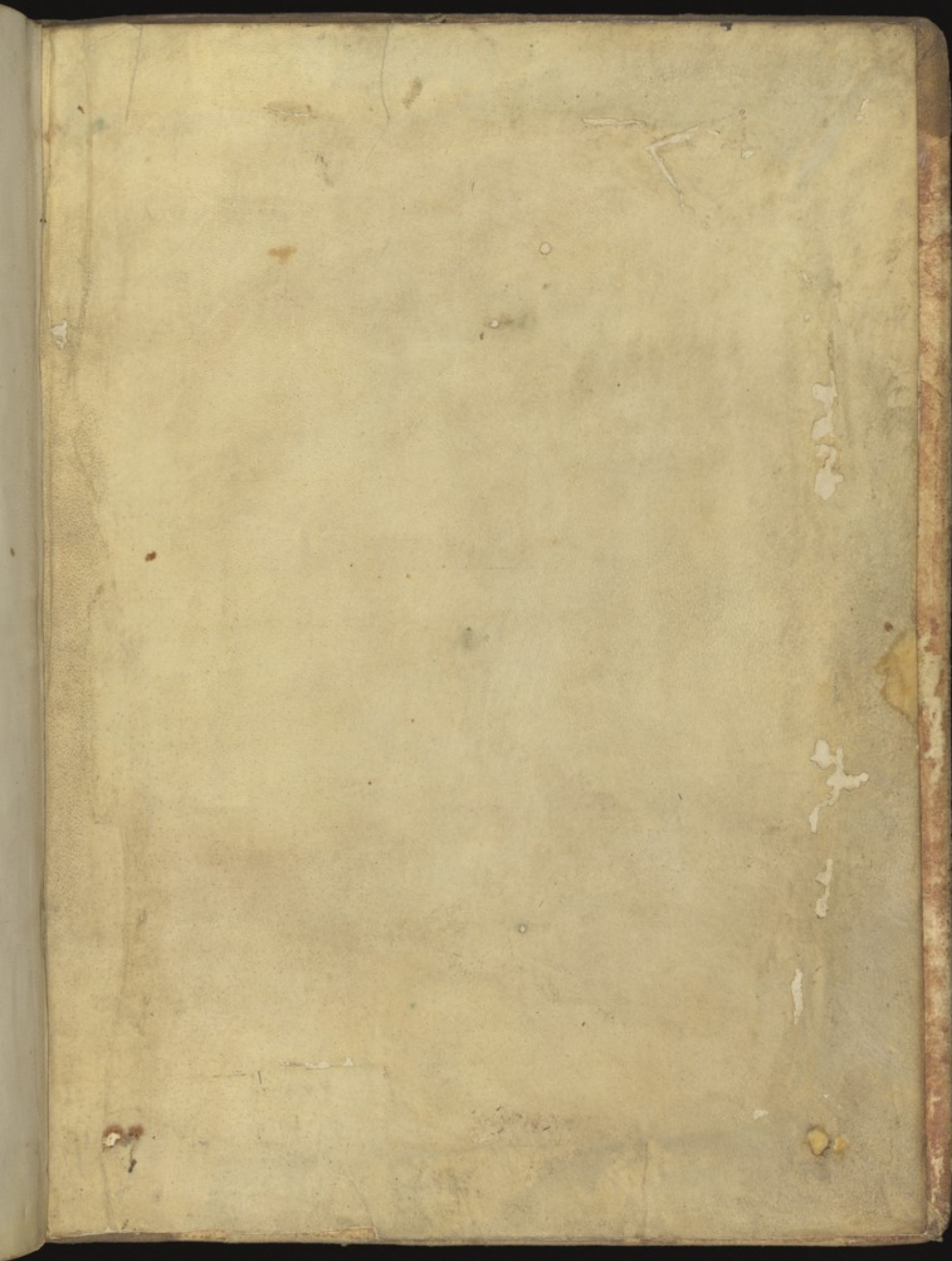
Et hec suprascripta in parte testamēti mei an-
notata uolui ualere iure testamēti de iure
communi seu iure et privilegio militari ul' omni
alio iure quo melius ualere poterit et hoc per ye-
sum xpm dominum nostrum. Amen.

+ 1213.

ORDINAMENTA ET INSTITUTA PRO HOSPITALE DE FLORENTIA. MS.

✓
43102